

HÅLL KOLL

AKTUALITETER PÅ SVENSKA

Fredrika Runeberg

Du är säkert van att fira Runebergsdagen 5 februari med att äta saftiga runebergstårter toppade med sylt och glasyr. Du har säkert också hört att bakelsen är skapad av nationalskalden Johan Ludvig Runebergs hustru Fredrika Runeberg. Det stämmer delvis, Fredrika har antagligen skapat sina bakelser efter konditormästaren Lars Astenius modell. Han upprätthöll Astenius konditori i Borgå och det sägs att familjen Runeberg köpte sina tårter där. Det sägs att Johan Ludvig var så förtjust i bakelserna att de började uppkallas efter honom och Fredrika var snäll nog att skapa en egen variant av bakelserna åt sin man.

Men du visste väl att Fredrika Runeberg var mycket mer än bara en kvinna som bakade tårter åt sin sötsugna make? Hon var inte bara en fru, mamma, hushållerska och trädgårdsmästare utan även en författare, redaktör, journalist och samhällspåverkare. Det tycks inte finnas något som den här kvinnan INTE kunde göra. Hon fick åtta barn, kämpade för kvinnors rätt till ordentlig utbildning, startade en skola för fattiga flickor och jobbade aktivt för kvinnosaken som en av de första kvinnliga journalisterna och författarna i Finland. Hon är därtill vid sidan av Topelius en av Finlands första romanförfattare och hon var speciellt bra på att skriva historiska romaner.

Äktenskapet med Johan Ludvig gav henne många praktiska uppgifter och också problem då hennes man ofta förälskade sig i andra kvinnor. Trots att hon arbetade hårt för familjen möjliggjorde äktenskapet ändå att hon fick leva sitt liv i en miljö där intellektuella diskussioner och litteratur var ständigt närvarande – till skillnad från många andra kvinnor hade hon möjlighet att skriva och påverka.

Så nästa gång du mumsar i dig en god Runebergstårta så tänk på författaren Fredrika och på hur mycket man kan åstadkomma om man bara har viljan!